

รวมข้อกฎหมายเกี่ยวกับการฟ้องคดี
กรณีข้าราชการได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิหรือเกินสิทธิ

รวมข้อกฎหมายเกี่ยวกับการฟ้องคดี
กรณีข้าราชการได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิหรือเกินสิทธิ

๑. เกริ่นนำ เป็นบทความเกี่ยวกับเรื่องการขอผ่อนชำระหนี้
ก่อนฟ้องคดี การฟ้องคดีต่อศาล เขตอำนาจของศาล
ยุติธรรมและและศาลปกครอง อายุความ และระยะเวลา
การฟ้องคดีปกครอง
๒. หนังสือเวียนเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การขอผ่อนชำระหนี้
การทำหนังสือรับสภาพหนี้ แบบสัญญาขอผ่อนชำระหนี้
แบบสัญญาค้ำประกัน ตามกฎหมายค้ำประกันฉบับใหม่

เกริ่นนำ

ข้าราชการที่ได้รับเงินเดือน บำเหน็จบำนาญ ค่าตอบแทน เงินอื่นใด หรือเงินสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลต่างๆ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการจากทางราชการไปแล้ว หากตรวจสอบพบว่าข้าราชการผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับเงินจริงตามข้อกำหนดหรือระเบียบ หรือว่าได้รับเงินไปเกินกว่าสิทธิที่ควรจะได้รับ ทางราชการก็จะมีหนังสือเรียกเงินที่ได้รับไปคืนให้กับทางราชการ ซึ่งอาจมีการขอใช้เงินคืนครบจำนวนหรือมีการขอผ่อนชำระหนี้ แต่ถ้าหากบิดพริ้วหรือไม่ยอมคืนเงินดังกล่าวก็จะส่งเรื่องไปให้พนักงานอัยการฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจพิจารณาคดีเพื่อให้ขอใช้เงินคืนให้กับทางราชการต่อไป โดยอาจจะฟ้องต่อศาลยุติธรรมหรือศาลปกครอง สรุปดังนี้

๑. กรณีขอผ่อนชำระหนี้ก่อนฟ้องคดี

กรณีขอผ่อนชำระหนี้จะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลังโดยทำหนังสือรับสภาพหนี้ และสัญญาขอผ่อนชำระหนี้และสัญญาค้ำประกัน ตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค๐๔๐๖.๓/ว ๓๓๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๘๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๑๕.๑/ว ๑ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ และหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค๐๔๑๕.๑/ว ๑๒๖ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ (แบบสัญญาค้ำประกันฉบับใหม่)

๒. กรณีฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม

คดีที่ฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ในการพิจารณาของศาลส่วนใหญ่แล้วมีความเห็นว่าคดีมีลักษณะเป็นลามกมิควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๖ แต่ในบางคดีศาลก็มีความเห็นว่าคดีมีลักษณะเป็นกรณีที่เจ้าของทรัพย์ติดตามเอาทรัพย์คืนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตามมาตรา ๑๓๓๖ เช่น

๒.๑ คดีที่มีลักษณะเป็นลามกมิควรได้

กรณีนี้ศาลมีความเห็นว่าหนังสือเรียกเงินคืนมีสถานะเป็นหนังสือทวงถามให้ชำระหนี้เท่านั้นโดยมิได้อาศัยอำนาจตามกฎหมายใดในการออกหนังสือและเรียกคืนเงินดังกล่าวมีลักษณะเป็นลามกมิควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๖ ซึ่งคดีที่เป็นลามกมิควรได้อายุความในการฟ้องคดีต่อศาล นั้น จะต้องฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่เวลาที่รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืนหรือภายใน ๑๐ ปีนับแต่เวลาที่สิทธินั้นได้มีขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๙ เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๒๔/๒๕๕๑ จำเลยเบิกและได้รับเงินค่าเช่าบ้านไปโดยไม่มีสิทธิตามมาตรา ๗ (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ ซึ่งได้รับไปโดยสุจริตเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามกฎหมาย จึงเป็นการได้เงินมาโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายและเป็นทางให้โจทก์เสียเปรียบ กรณีเป็นเรื่องที่โจทก์ใช้สิทธิฟ้อง

เรียกทรัพย์คืนในฐานะลามิควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๖ จึงอยู่ในบังคับกำหนดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๙ ที่โจทก์ต้องใช้สิทธิฟ้องร้องเรียกคืนจากจำเลยภายใน ๑ ปี นับแต่โจทก์รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๗๕๘/๒๕๕๖ สรุปว่าเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๑ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหน่วยงานในสังกัดโจทก์ (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) ได้รับหนังสือจากกรมบัญชีกลางให้เรียกเงิน ช.ค.บ.ที่จ่ายเงินสิทธิไปคืนจากนาง อ. จำนวน ๘๔,๒๖๑.๗๐ บาท ต่อมานาง อ. ได้ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ โจทก์จึงได้ทวงถามเงินคืนจากทายาทของนาง อ. แต่ก็เพิกเฉย จึงได้นำคดีฟ้องต่อศาลเมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๒ ศาลฎีกาเห็นว่าโจทก์ฟ้องทายาทของนาง อ. ให้คืนเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานาญ (ช.ค.บ.) ที่ได้จ่ายให้กับนาง อ. เกินสิทธิที่จะได้รับไป จำนวน ๘๔,๒๖๑.๗๐ บาท อันเป็นการได้มาโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้และทำให้โจทก์เสียเปรียบ คำฟ้องโจทก์จึงมีมูลแห่งคดีว่านาง อ. ได้รับเงินดังกล่าวจากโจทก์เกินส่วนไปในฐานะลามิควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ไม่ใช่เป็นการฟ้องในฐานะเจ้าของทรัพย์สินเรียกเอาทรัพย์สินจากบุคคลที่ไม่มีสิทธิยึดถือไว้ มาตรา ๑๓๓๖ ฟ้องโจทก์จึงขาดอายุความ

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๐๘๕๐/๒๕๕๙ จำเลยไม่มีสิทธิได้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานาญตามกฎหมาย แต่โจทก์จ่ายเงินดังกล่าวให้จำเลยไปโดยผิดพลาดจึงเป็นเงินที่จำเลยได้รับไว้โดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้ และทำให้โจทก์เสียเปรียบอันเป็นลามิควรได้ หากใช้เป็นเงินที่โจทก์มีสิทธิติดตามเอาคืนได้อย่างเจ้าของทรัพย์สินไม่ และเมื่อได้ความว่าจำเลยได้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานาญไว้โดยสุจริตและนำไปใช้จ่ายหมดแล้ว ก่อนที่โจทก์จะเรียกคืน จำเลยจึงไม่ต้องคืนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๒

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๖๒๔/๒๕๕๑ โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินค่าเช่าบ้านที่จำเลยเบิกไปโดยจำเลยไม่มีสิทธิเบิกจากทางราชการตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๒๗ มาตรา ๗ (๑) อันเป็นเรื่องที่โจทก์ไม่มีหน้าที่ต้องจ่ายให้จำเลยและจำเลยก็ไม่มีสิทธิรับเงินดังกล่าว แต่จำเลยรับไปโดยสุจริตเข้าใจว่าตนมีสิทธิที่จะเบิกค่าเช่าบ้านได้ตามกฎหมายการที่จำเลยรับเงินไปจากโจทก์จึงเป็นการได้มาโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้และเป็นทางให้โจทก์เสียเปรียบ กรณีเป็นเรื่องที่โจทก์ใช้สิทธิฟ้องเรียกทรัพย์คืนในฐานะลามิควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๐๖ จึงอยู่ในบังคับกำหนดอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๙ ที่โจทก์ต้องใช้สิทธิฟ้องร้องเรียกคืนจากจำเลยภายใน ๑ ปี นับแต่โจทก์รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืน

๒.๒ คดีมีลักษณะเป็นกรณีที่เจ้าของทรัพย์สินติดตามเอาทรัพย์สินคืน

กรณีที่ศาลเห็นว่าเป็นกรณีที่เจ้าของทรัพย์สินติดตามเอาทรัพย์สินคืนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความบัญญัติไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น จึงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๐ ซึ่งอายุความในการฟ้องคดีมีอายุความ ๑๐ ปี นับแต่วันที่โจทก์อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้ เช่น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๘๗๒/๒๕๔๓ จำเลยทำหลักฐานเท็จและปลอมลายมือชื่อลูกจ้างชั่วคราวรายวันเบิกเงินไปจากโจทก์รวม ๔๓,๓๕๕.๒๐ บาท การที่จำเลยเป็นข้าราชการของโจทก์ทำเอกสารเท็จเบิกเงินจากโจทก์ไปโดยมิชอบจึงต้องคืนเงินดังกล่าวให้แก่โจทก์ การที่โจทก์ขอบังคับให้จำเลยคืนเงินเป็นเรื่องเจ้าของทรัพย์สินติดตามเอาทรัพย์สินของตนคืนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖ มิใช่เป็นการละเมิดที่จำเลยจะยกอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๘ ขึ้นมาบอกปิดการชำระหนี้ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๔๐/๒๕๕๑ โจทก์ฟ้องให้จำเลยคืนเงินค่าเช่าบ้านที่เบิกโดยไม่มีสิทธิ โจทก์เป็นเจ้าของทรัพย์สินฟ้องเรียกทรัพย์สินที่ได้เบิกไปโดยมิชอบในฐานะเช่าของยอมมีสิทธิติดตามเอาคืนได้ซึ่งไม่มีกำหนดอายุความ มิใช่เป็นการเรียกร้องให้คืนทรัพย์สินในฐานะลามิควรได้จึงนำอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๙ มาใช้ไม่ได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๐๔๐/๒๕๕๑ (ประชุมใหญ่) โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรลำดับที่ ๔ และที่ ๕ เนื่องจากจำเลยไม่มีสิทธิยื่นใบเบิกเงินและรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรดังกล่าว เพราะขัดต่อพระราชกฤษฎีกาเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร พ.ศ. ๒๕๒๓ มาตรา ๗ ประกอบมาตรา ๖ ซึ่งการที่จำเลยใช้สิทธิเบิกและรับเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรดังกล่าวเป็นผลจากนิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐกับจำเลยซึ่งเป็นข้าราชการของหน่วยงานในสังกัดของโจทก์มิใช่นิติสัมพันธ์ในทางแพ่ง และเงินที่โจทก์จ่ายให้แก่จำเลยไปดังกล่าวก็มีใช้กรณีโจทก์กระทำเพื่อชำระหนี้ให้แก่จำเลย เมื่อจำเลยไม่แจ้งให้เจ้าหน้าที่โจทก์ที่มีอำนาจอนุมัติจ่ายเงินดังกล่าวทราบจำเลยเบิกเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเกินสามคน ทำให้เจ้าหน้าที่โจทก์จ่ายเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาบุตรของจำเลยลำดับที่ ๔ และที่ ๕ เกินกว่าสิทธิที่จะได้รับตามกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่จำเลยได้รับเงินไปยึดถือโดยไม่ชอบ การที่โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยคืนเงินที่โจทก์จ่ายให้แก่จำเลยไป จึงเป็นเรื่องที่โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐและเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สินของตนคืนจากบุคคลผู้ไม่มีสิทธิยึดถือไว้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖ ซึ่งไม่มีอายุความ การเรียกร้องเงินที่จำเลยได้รับไปโดยไม่ชอบดังกล่าว หาใช่เป็นกรณีที่โจทก์ใช้สิทธิเรียกร้องในฐานะเจ้าหน้าที่ฟ้องให้จำเลยคืนทรัพย์สินในฐานะลามิควรได้ซึ่งต้องอยู่ภายใต้บทบัญญัติว่าด้วยอายุความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๑๙

๓. กรณีฟ้องคดีต่อศาลปกครอง

ศาลปกครองได้เปิดทำการครั้งแรกเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๔๕ เป็นต้นมา มีหลายคดีที่ได้มีการฟ้องต่อศาลปกครอง ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้พิจารณาแล้วมีความเห็นต่างกันทั้งที่เป็นคดีที่ไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง และเป็นคดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง เช่น

๓.๑ คดีไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง

ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าการเรียกคืนเงินจากผู้ที่ได้รับไปโดยไม่มีสิทธิ นั้นมิใช่เป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือ

คำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร คดีจึงไม่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองแต่อยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม เช่น

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๖๕๑/๒๕๕๑ สรุปว่าเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ นาย ศ. ได้ลาออกจากราชการ และวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๓๗ นาย ศ.ได้รับเงินบำเหน็จจากทางราชการไปจำนวน ๒๐๕,๙๐๘ บาท ต่อมาวันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๑ กรมได้มีคำสั่งไล่นาย ศ. ออกจากราชการย้อนหลังตั้งแต่วันที่ลาออกจากราชการ เมื่อกรมได้ทราบว่านาย ศ.ถึงแก่ความตาย จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๐ แจ้งให้ภรรยา นาย ศ.ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรม คืบเงินบำเหน็จพร้อมดอกเบี้ย แต่ก็เพิกเฉย ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้สืบเนื่องมาจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะทายาทโดยธรรมของนาย ศ.ปฏิเสธชำระหนี้ตามที่ผู้ฟ้องเรียกให้ชำระ กรณีจึงมีใช้คดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๑๘/๒๕๕๙ (ประชุมใหญ่) ผู้ฟ้องคดี (มหาวิทยาลัย) มีคำสั่งปลดผู้ถูกฟ้องคดีออกจากราชการเนื่องมาจากผู้ถูกฟ้องคดีทุจริตต่อหน้าที่ราชการและละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า ๑๕ วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ซึ่งเป็น การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๓๙ วรรคสาม และวรรคห้า และมาตรา ๔๔ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินเดือนส่วนที่จ่ายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีขณะไม่มาปฏิบัติราชการมาคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่คืนเงินดังกล่าวนี้ เห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีปฏิเสธการชำระเงินดังกล่าวคืนให้กับผู้ฟ้องคดี มิใช่เป็นความรับผิดชอบอื่นอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติของผู้ถูกฟ้องคดีแต่อย่างใด เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีได้รับเงินเดือนในขณะที่ขาดราชการ ถือว่าเป็นลาภมิควรได้ ตามมาตรา ๔๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาและพิพากษาของศาลยุติธรรมมิใช่คดีพิพาท ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณาและให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความ พร้อมทั้งคืนค่าธรรมเนียมศาลให้แก่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วย จึงมีคำสั่งยืน

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๓๗๕/๒๕๕๙ (ประชุมใหญ่) สรุปว่าผู้ฟ้องคดีได้รับเงินบำนาญ เงินบำเหน็จดำรงชีพ และเงิน ช.ค.บ. รวมจำนวน ๒๑๒,๖๒๗.๘๐ บาท เกินสิทธิที่ได้รับและผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีนำเงินส่งคืนคลัง หนังสือดังกล่าวเป็นการใช้สิทธิ

เรียกเงินที่ผู้ฟ้องคดีได้รับเกินสิทธิอันมีลักษณะเป็นลาภมิควรได้ตามมาตรา ๔๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงเป็นหนังสือทวงถามให้ชำระเงินเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่ใช่ผู้มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๔๒ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๖/๒๕๕๙ (ประชุมใหญ่) การที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าเช่าบ้านที่ได้รับไปโดยไม่มีสิทธิ และเป็นกรณีที่ไม่มีความหมายบัญญัติให้ผู้ถูกฟ้องคดีมีหน้าที่ต้องคืนเงินดังกล่าว การเรียกให้คืนเงินค่าเช่าบ้านจึงเป็นการใช้สิทธิเรียกร้อง ในฐานะเจ้าหน้าที่ตามปกติทั่วไป เงินที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับไปมีลักษณะเป็นเพียงลาภมิควรได้ที่เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอาจเรียกคืนได้เท่านั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่คืนเงินที่ได้รับโดยไม่มีสิทธิจึงมิใช่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และมีใช้การกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย การที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาลเพื่อเรียกให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินค่าเช่าบ้านที่รับไปโดยไม่มีสิทธิ จึงมิใช่คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือจากกฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ คดีจึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

๓.๒ คดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง

คดีที่ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง โดยเห็นว่าเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดอย่างอื่นอันเกิดจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ รวมทั้งเป็นคดีพิพาทอันเกี่ยวเนื่องกับคำสั่งทางปกครอง ซึ่งอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งบัญญัติว่า “มาตรา ๙ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาหรือมีคำสั่งในเรื่องดังต่อไปนี้ (๑) ... ๓ (๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร” และมาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “การฟ้องคดีตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) ให้ยื่นฟ้องภายในหนึ่งปี... นับแต่วันที่อยู่หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกินสิบปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี” ดังนั้น จะต้องฟ้องต่อศาลปกครอง ภายในกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวโดยจะต้องฟ้องคดีภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่อยู่หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี แต่ไม่เกิน ๑๐ ปีนับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี ทั้งนี้ ในการเริ่มนับเวลา ๑ ปี นั้นนับอย่างไร และตั้งแต่เมื่อใดศาลปกครองก็มีความเห็นแตกต่างกัน เช่น

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๕๔๘/๒๕๕๐ เมื่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอันเป็นหน่วยงานในสังกัดของผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือ ที่ สร ๐๐๒๗.๐๐๑/๕๐๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ แจ้งให้สาธารณสุขอำเภอส่งเงินเดือนที่จ่ายให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีคืนจึงต้องถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีอย่างช้าที่สุดในวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๘ ฉะนั้น การที่ผู้ฟ้องคดียื่นคำฟ้องต่อศาลในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๙ จึงเป็นการฟ้องคดีเมื่อล่วงพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดี ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลจึงไม่อาจรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณาได้

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๗๔๔/๒๕๕๑ คดีนี้ผู้ฟ้องคดี (สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข) ได้ฟ้องเรียกคืนเงินเดือนจาก นาง พ. แต่ศาลปกครองกลางไม่รับคดีไว้พิจารณาเนื่องจากเห็นว่าฟ้องเกินเวลา ๑ ปี นับแต่วันที่มิคำสั่งลงโทษไล่ออก (วันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๐) แต่ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วมีความเห็นสรุปว่าผู้ว่าราชการจังหวัดได้รายงานการลงโทษไปยังผู้ฟ้องคดีและผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ แจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแก้ไขคำสั่งลงโทษให้ถูกต้อง จึงถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้เหตุแห่งการฟ้องคดีอย่างช้าในวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๐ การที่ยื่นฟ้องคดีเมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๑ จึงเป็นการยื่นฟ้องภายในกำหนดเวลา ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงให้ศาลปกครองชั้นต้นรับคำฟ้องนี้ไว้พิจารณา

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๓/๒๕๕๓ สรุปว่าผู้ถูกฟ้องคดีถูกแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรงก่อนที่จะเกษียณอายุราชการโดยคดียังไม่ยุติ ผู้ถูกฟ้องคดีเกษียณอายุราชการและได้ทำสัญญารับเงินบำนาญซึ่งหากถูกลงโทษไล่ออกจากราชการจะต้องคืนเงินบำนาญที่ได้รับไปให้กับผู้ฟ้องคดี ต่อมาได้มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้เงินคืนตามสัญญาใช้เงินคืนและสัญญาค้ำประกัน ศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าเหตุแห่งการฟ้องคดีนี้สืบเนื่องมาจากการที่ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองออกคำสั่งลงโทษทางวินัยไล่ออกจากราชการอันเป็นผลให้ไม่มีสิทธิได้รับบำนาญ ซึ่งการจะวินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินบำนาญที่ได้รับไปหรือไม่ ศาลจำต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่าคำสั่งไล่ออกจากราชการเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ และโดยที่คำสั่งดังกล่าวเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระวัง หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ การที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงิน แต่กลับไม่ยอมคืนให้โดยโต้แย้งว่าเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นคดีพิพาทระหว่างหน่วยทางปกครองกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเนื่องมาจากคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และเป็นคดีพิพาทที่มีมูลความเกี่ยวเนื่องกับคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาค้ำประกันที่ทำไว้เช่นเดียวกันคดีจึงอยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลปกครอง (คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ได้เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๔๙ วินิจฉัยเรื่องนี้ไว้ในทำนองเดียวกัน)

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๔๖๑/๒๕๕๓ ระยะเวลาฟ้องคดี ๑ ปี ในการเรียกคืนเงินเดือน ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น นับแต่วันที่คำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ

คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๘๔/๒๕๖๑ ข้อเท็จจริงสรุปว่าผู้ฟ้องคดี (กรมที่ดิน) ได้มีคำสั่งลงวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๕๓ ลงโทษไล่ผู้ถูกฟ้องคดีออกจากราชการย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๒ ผู้ถูกฟ้องคดีได้เกษียณอายุราชการไปตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๒ และได้รับเงินบำเหน็จไปรวมจำนวน ๑,๑๓๕,๖๘๐ บาท จากผู้ฟ้องคดีไปเมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๔๒ ผลของคำสั่งดังกล่าวทำให้ผู้ถูกฟ้องคดีไม่มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จบำนาญปกติ ตามมาตรา ๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๙๔ ผู้ฟ้องคดีจึงได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีติดตามเรียกเงินบำเหน็จคืนจากผู้ถูกฟ้องคดี ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ แจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินดังกล่าวมาคืนภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ แต่ก็ยังเพิกเฉย ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการรับเงินดังกล่าวไปโดยไม่มีสิทธิจึงขอใช้สิทธิติดตามทรัพย์สินจึงได้ฟ้องต่อศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ ต่อมาศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้โอนคดีนี้ไปยังศาลปกครองซึ่งถือว่าวันที่ยื่นฟ้องต่อศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นวันที่ยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง ตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ศาลปกครองชั้นต้นเห็นว่าการฟ้องคดีนี้เป็นการยื่นฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา ๑ ปี ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงไม่รับคำฟ้องไว้พิจารณา ฟ้องคดีได้อุทธรณ์คำสั่งของศาลปกครองชั้นต้นว่าผู้ฟ้องคดีใช้สิทธิติดตามเอาทรัพย์สิน คือเงินบำเหน็จจำนวน ๑,๑๓๕,๖๘๐ บาท จากผู้ฟ้องคดี เป็นการใช้สิทธิตามมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วมีความเห็นสรุปว่าจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดีนำเงินดังกล่าวมาคืนภายในวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ ผู้ถูกฟ้องคดีได้รับหนังสือเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓ เมื่อครบเวลาตามที่ผู้ฟ้องคดีกำหนด คือ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ ปรากฏว่าผู้ถูกฟ้องคดีไม่ได้นำเงินจำนวนดังกล่าวมาคืน กรณีจึงถือว่าผู้ฟ้องคดีรู้หรือควรรู้ถึงเหตุแห่งการฟ้องคดีตั้งแต่วันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นวันที่พ้นเวลาที่กำหนดให้นำเงินมาคืนแก่ผู้ฟ้องคดีและเป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีสามารถฟ้องต่อศาลปกครองได้โดยจะต้องยื่นฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่วันดังกล่าวโดยจะต้องยื่นฟ้องภายในวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๔ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) และมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ การที่ผู้ฟ้องคดีต่อศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๖ และได้โอนคดีมายังศาลปกครองนครศรีธรรมราช ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงต้องถือว่าวันที่ฟ้องต่อศาลจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นวันที่ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองนครศรีธรรมราชด้วย ดังนั้น จึงเป็นการ

ยื่นฟ้องต่อศาลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาฟ้องคดีตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ แล้ว ศาลปกครองจึงไม่อาจรับคำฟ้องไว้พิจารณาได้ ส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าเป็นการฟ้องคดีเพื่อติดตามเอาทรัพย์สินตามแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓๖ นั้น เห็นว่าผู้ฟ้องคดีใช้อำนาจตามกฎหมายเพิกถอนคำสั่งเดิมที่ให้จ่ายบำเหน็จแก่ผู้ฟ้องคดีอันเป็นการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ที่เป็นเงินแก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อผู้ฟ้องคดีเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวแล้วย่อมมีสิทธิเรียกคืนเงินบำนาญดังกล่าว **ซึ่งถือว่าเป็นลาภมิควรได้ทางปกครอง** โดยผู้ฟ้องคดีจะต้องใช้สิทธิเรียกคืนในฐานะลาภมิควรได้อันเนื่องมาจากคำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งบัญญัติให้ใช้หลักลาภมิควรได้ทางแพ่งกับกรณีนี้โดยอนุโลม คำฟ้องคดีนี้จึงมิใช่การใช้สิทธิฟ้องคดีตามมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้าง การที่ศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับคำฟ้องของผู้ฟ้องคดีไว้พิจารณา พร้อมทั้งคืนค่าธรรมเนียมศาลให้แก่ผู้ฟ้องคดี นั้น ศาลปกครองสูงสุดเห็นฟ้องด้วย จึงมีคำสั่งยืน

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๑๑๘๖/๒๕๕๙ สรุปว่านาย น. ผู้ถูกฟ้องคดีได้เกษียณอายุราชการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ต่อมาวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ผู้ฟ้องคดีได้มีคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ที่มีมติชี้มูลความผิดทางวินัยอย่างร้ายแรงแก่นาย น. โดยให้มีผลย้อนหลังตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ และได้มีการเรียกเงินบำนาญปกติ ช.ค.บ. และบำเหน็จดำรงชีพ ที่ผู้ฟ้องคดีได้จ่ายให้กับผู้ถูกฟ้องคดีไปรวมทั้งหมด ๑,๔๔๙,๑๓๔.๔๐ บาท แต่ผู้ถูกฟ้องคดียังไม่ได้คืนเพราะเห็นว่าตนได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษดังกล่าวและคดีอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีนี้มาฟ้องต่อศาลปกครอง ศาลปกครองสูงสุดมีความเห็นสรุปว่าคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการยังคงมีผลอยู่กรณีจึงต้องถือว่าผู้ถูกฟ้องคดีอยู่ในฐานะเป็นผู้ถูกไล่ออกจากราชการตั้งแต่วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๐ ซึ่งมาตรา ๘ (๑) แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ พ.ศ. ๒๔๙๔ บัญญัติให้เป็นบุคคลที่ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญตามพระราชบัญญัตินี้ จึงต้องคืนเงินดังกล่าวพร้อมดอกเบี้ยตามฟ้องให้แก่โจทก์ (ต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษไล่ออกจากราชการ ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ พ.๓๐/๒๕๖๓)

๔. กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับเขตอำนาจศาล

เมื่อมีการฟ้องคดีในเรื่องดังกล่าวต่อศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองแล้ว หากมีปัญหาโต้แย้งว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจพิจารณาของศาลใด เรื่องนี้พระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้บัญญัติไว้ให้มีคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล โดยมีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล

สำหรับกรณีที่มีการฟ้องคดีต่อศาลใด ถ้าศาลเห็นเองก่อนมีคำพิพากษา หรือ ถ้าคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีดังกล่าวอยู่ในเขตอำนาจของอีกศาลหนึ่งให้ยื่นคำร้องต่อศาลที่รับฟ้องก่อนวันสืบพยานสำหรับศาลยุติธรรมหรือศาลทหารหรือก่อนวันนั่งพิจารณาคดีครั้งแรกสำหรับศาลปกครองหรือศาลอื่น ในการนี้ให้ศาลที่รับฟ้องรอการพิจารณาไว้ชั่วคราวและให้จัดทำความเห็นส่งไปให้ศาลที่คู่ความร้องว่าคดีนั้นอยู่ในเขตอำนาจโดยเร็ว ในกรณีเช่นว่านี้ให้ศาลที่เกี่ยวข้องดำเนินการส่งความเห็นและศาลที่รับความเห็นมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเขตอำนาจศาลในคดีนั้น ให้ศาลที่ส่งความเห็นส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดให้เสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นให้คณะกรรมการลงมติให้ขยายเวลาออกไปได้ไม่เกิน ๓๐ วัน โดยให้บันทึกเหตุแห่งความจำเป็นนั้นไว้ด้วย คำวินิจฉัยของคณะกรรมการที่เกี่ยวกับเขตอำนาจศาลนั้นให้เป็นที่สุด และมีให้ศาลที่อยู่ในลำดับสูงขึ้นไปของศาลนั้นยกเรื่องเขตอำนาจศาลขึ้นพิจารณาอีก

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล เกี่ยวกับกรณีข้าราชการได้รับเงินเดือน บำเหน็จ หรือเงินอื่นใดไปโดยไม่มีสิทธิได้รับเงินหรือได้รับเงินไปเกินกว่าสิทธิที่ควรจะได้รับ มีทั้งวินิจฉัยว่าอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง และศาลยุติธรรม เช่น

๓.๑ วินิจฉัยว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๑๒/๒๕๔๙ ข้อเท็จจริงตามคำฟ้องคดีนี้สรุปได้ว่าโจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครอง ยื่นฟ้องจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นอดีตข้าราชการอยู่ในสังกัดโจทก์ ความว่าก่อนจำเลยที่ ๑ จะเกษียณอายุราชการ และมีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จหรือบำนาญนั้น จำเลยที่ ๑ ถูกนาย ส. กับพวกรวม ๗ คน แจ้งความดำเนินคดีอาญาขอให้โจทก์ระงับการจ่ายเงินบำเหน็จหรือบำนาญไว้จนกว่าคดีจะแล้วเสร็จ โจทก์จึงให้จำเลยที่ ๑ ทำสัญญาใช้เงินบำนาญคืนแก่โจทก์หากปรากฏว่าจำเลยที่ ๑ ถูกไล่ออกจากราชการในภายหลัง โดยมีจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ เป็นผู้ค้ำประกันและนำทรัพย์สินมาเป็นหลักประกันด้วย แล้วโจทก์ก็จ่ายเงินบำนาญให้แก่จำเลยที่ ๑ ไปพลางก่อน ต่อมาภายหลังจากที่จำเลยที่ ๑ เกษียณอายุไปแล้ว โจทก์ตั้งกรรมการสอบสวนและมีคำสั่งไล่ออกจำเลยที่ ๑ ออกจากราชการ ตั้งแต่วันที่จำเลยที่ ๑ จะเกษียณอายุ จำเลยที่ ๑ อุทธรณ์คำสั่ง แต่คณะกรรมการของโจทก์พิจารณาแล้วมีคำสั่งยกอุทธรณ์ โจทก์จึงมาฟ้องเรียกเงินบำนาญคืนตามสัญญาใช้เงินคืน โดยให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันร่วมรับผิดชอบด้วย ส่วนจำเลยที่ ๑ ให้การว่าไม่ต้องคืนเงิน ได้ยื่นฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งของโจทก์ที่ให้ไล่ออกจำเลยที่ ๑ ออกและคำสั่งยกอุทธรณ์ต่อศาลปกครองกลาง เป็นคดีหมายเลขดำที่ ๓๖๙/๒๕๔๗ แล้ว เห็นว่าเมื่อกรุงเทพมหานคร โจทก์เป็นหน่วยงานราชการ ส่วนท้องถิ่นฟ้องอดีตข้าราชการที่อยู่ในสังกัดของตนเอง จึงเป็นข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นกับเจ้าหน้าที่ที่อยู่ในบังคับบัญชา ทั้งเหตุแห่งการฟ้องคดีก็สืบเนื่องมาจากการที่โจทก์ออกคำสั่งทางวินัยลงโทษไล่ออกจำเลยที่ ๑ ออกจากราชการเป็นผลให้จำเลยที่ ๑ ไม่มีสิทธิได้รับบำนาญ ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๑๖ ประกอบพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๐ มาตรา ๑๑ (๑) คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล

ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และแม้โจทก์กับจำเลยที่ ๑ จะทำข้อตกลงให้จำเลยที่ ๑ คืนเงินบำนาญหากจะต้องเสียสิทธิในการรับภายหลังเอาไว้ก่อนก็ตาม แต่ในการที่จะวินิจฉัยว่าจำเลยที่ ๑ จะต้องคืนเงินบำนาญให้แก่โจทก์ตามฟ้องหรือไม่ ศาลจำต้องพิจารณาให้ได้ความเสียก่อนว่าคำสั่งทางวินัยของโจทก์ที่ให้ลงโทษไล่จำเลยที่ ๑ ออกจากราชการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ กรณีจึงเป็นคดีพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นลักษณะของคดีปกครองตามมาตรา ๒๗๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประกอบมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ทั้งจำเลยที่ ๑ ได้ฟ้องโจทก์ต่อศาลปกครองเพื่อให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าวด้วยแล้ว ข้อพิพาทในคดีนี้จึงอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ที่ ๔๓/๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รับเงินเดือนจากทางราชการไปโดยไม่มีสิทธิ เนื่องจากภายหลังผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ สำเร็จการศึกษาและได้รับแต่งตั้งให้เข้ารับราชการแล้ว ผู้ฟ้องคดีได้จ่ายเงินเดือนให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ตลอดมาจนถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๕ แต่ผู้ฟ้องคดีมีคำสั่งที่ ๑๔๕/๒๕๔๖ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๔๖ ลงโทษไล่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกจากราชการมีผลตั้งแต่วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๕ กรณีละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเกินกว่าสิบห้าโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องขาดใช้เงินเดือนที่ได้รับไปโดยไม่มีสิทธิในช่วงที่ขาดราชการและจากจากที่ถูกไล่่ออกจากราชการคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี ดังนั้น เหตุแห่งการฟ้องคดี จึงสืบเนื่องมาจากการที่ผู้ฟ้องคดีออกคำสั่งลงโทษทางวินัยไล่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกจากราชการ ซึ่งในการวินิจฉัยว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะต้องคืนเงินดังกล่าวให้ผู้ฟ้องคดีหรือไม่นั้น ศาลจำต้องพิจารณาคำสั่งของผู้ฟ้องคดีที่ลงโทษผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ออกจากราชการซึ่งเป็นผลให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พ้นจากสถานภาพเป็นข้าราชการนับแต่วันที่ระบุในคำสั่ง ทำให้ไม่มีสิทธิที่จะรับเงินเดือน คำสั่งดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น เมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ขาดใช้เงินดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดีในภายหลังแล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพิกเฉย จึงเป็นคดีพิพาทอันสืบเนื่องมาจากคำสั่งทางปกครองของผู้ฟ้องคดีตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) ทั้งเป็นคดีพิพาทที่มีมูลความแห่งคดีเกี่ยวเนื่องกับคดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาอนุญาตให้ข้าราชการไปศึกษาต่อภายในประเทศภาคปกติระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในข้อหาแรกซึ่งเป็นสัญญาทางปกครองอยู่ในอำนาจพิจารณาของศาลปกครอง จึงวินิจฉัยชี้ขาดว่าคดีนี้อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง

๓.๒ วินิจฉัยว่าคดีอยู่ในเขตอำนาจของศาลยุติธรรม

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๘/๒๕๕๘ สรุปว่าผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งลงโทษลดขั้นเงินเดือนผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเกษียณอายุราชการโดยได้รับเงินบำเหน็จดำรงชีพและเงินบำนาญปกติ แต่ต่อมา อ.ก.พ. กระทรวงการคลังมีมติไล่่ออกจากราชการ ผู้ฟ้องคดี

ยื่นอุทธรณ์คำสั่ง ระหว่างนั้นผู้ถูกฟ้องคดีแจ้งให้คืนเงินบำเหน็จดำรงชีพตามคำสั่งที่ให้ไว้ให้ผู้ฟ้องคดี ออกจากราชการ แต่ผู้ฟ้องคดีคืนให้บางส่วน ผู้ถูกฟ้องคดีจึงยื่นฟ้องให้คืนเงินต่อศาลชั้นต้นและศาล มีคำพิพากษาให้ชำระเงินคืน ผู้ฟ้องคดียื่นอุทธรณ์ ระหว่างนั้นผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งลดโทษเป็น ปลดออกจากราชการ ต่อมาศาลอุทธรณ์มีคำพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นให้ชำระ เงินคืน นอกจากนี้ผู้ฟ้องคดีถูกกองทุน กบข. ฟ้องเรียกให้คืนเงินประเดิม เงินชดเชย และ ผลประโยชน์ที่ผู้ฟ้องคดีได้รับไปก่อนผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ไล่ออกจากราชการต่อศาลปกครองกลาง ต่อมาผู้ถูกฟ้องคดีได้มีคำสั่งให้ลดโทษจากไล่ออกเป็นปลดออก และศาลปกครองสูงสุดได้มี คำพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีมีสิทธิที่จะได้รับเงินตามที่กฎหมายกำหนด ผู้ฟ้องคดีจึงไม่จำเป็นต้องคืนเงิน ประเดิม เงินชดเชย ผลประโยชน์เงินชดเชย ผลประโยชน์เงินประเดิม พร้อมดอกเบี้ยให้แก่กองทุน กบข. ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีคืนเงินพร้อมดอกเบี้ย เมื่อคดีนี้ผู้ฟ้องคดี อ้างว่าได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติตามคำพิพากษา มูลความแห่งคดีนี้สืบเนื่องมาจาก ผู้ฟ้องคดีชำระหนี้ตามคำพิพากษาของศาลชั้นต้นอันเป็นการดำเนินการตามคำบังคับในคดีแพ่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ว่าด้วยการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งอันเป็น ขั้นตอนกระบวนการในทางแพ่งที่มีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะ อีกทั้งข้อเท็จจริงตามคำพิพากษา ของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ที่พิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีต้องรับผิดชอบตามคำขอท้ายฟ้องก็เนื่องจาก ข้อเท็จจริงว่าผู้ฟ้องคดีถูกผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ออกจากราชการ เมื่อต่อมาข้อเท็จจริงเปลี่ยนไป ตามข้อเท็จจริงใหม่ที่ว่าผู้ฟ้องคดีได้รับการลดโทษจากไล่ออกเป็นให้ปลดออก ซึ่งมีผลให้ผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ที่มีสิทธิได้รับเงินตามที่กฎหมายกำหนด จึงเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการบังคับคดีตามคำพิพากษา ของศาลยุติธรรม อันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๑๖๓/๒๕๖๑ หลักกฎหมาย ว่าด้วยความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นหลักกฎหมายเกี่ยวกับความรับผิดของรัฐโดยปราศจากความผิด ซึ่งมีเจตนารมณ์ในการ ค้ำครองและเยียวยาความเสียหายให้แก่เอกชนจากการใช้อำนาจของหน่วยงานทางปกครองหรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐอันเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครองหรือบริการสาธารณะแล้วก่อให้เกิด ความเสียหายแก่เอกชนเป็นพิเศษ แม้จะเป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมายก็ตาม บทบัญญัตินี้ จึงให้สิทธิเฉพาะเอกชนเท่านั้นในการฟ้องขอให้รัฐรับผิด เมื่อคดีนี้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติโจทก์ซึ่งเป็นส่วนราชการสังกัดรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติ ราชการฝ่ายรัฐสภา ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงเป็นหน่วยงานทางปกครองตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครอง และวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้จำเลยซึ่งเป็นข้าราชการ ในสังกัดของโจทก์คืนเงินค่าลงทะเบียณที่ได้รับไปโดยไม่มีสิทธิพร้อมดอกเบี้ย จึงเป็นกรณี ที่รัฐฟ้องคดีโดยใช้สิทธิเรียกร้องเอาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในฐานะเอกชนคนหนึ่ง ซึ่งไม่เข้าหลักเกณฑ์ ของคดีพิพาทเกี่ยวกับความรับผิดชอบอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง

พ.ศ. ๒๕๔๒ กรณีจึงเป็นเรื่องที่โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองต้องใช้สิทธิฟ้องเรียกเงินคืนจากจำเลยต่อศาลยุติธรรม ซึ่งเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวงที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจของศาลอื่น

คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลที่ ๙/๒๕๖๔ คดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่จะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ต้องเป็นคดีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกฟ้องให้รับผิดชอบความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยการชดใช้เงินส่งมอบทรัพย์สิน กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ เป็นผู้ใช้อำนาจตามกฎหมาย ออกกฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น หรือกระทำการอื่นใด หรือละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร โดยกฎ คำสั่งทางปกครองหรือคำสั่งอื่น หรือการกระทำอื่น หรือการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร นั้น ก่อความเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี เมื่อคดีนี้โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองฟ้องขอให้จำเลยคืนเงินเดือน เงินวิทยฐานะและเงินค่าตอบแทนที่จำเลยได้รับไปโดยไม่มีสิทธิให้แก่โจทก์โดยการที่จำเลยรับเงินดังกล่าวจากโจทก์ไปนั้น มิใช่กรณีที่จำเลยใช้อำนาจตามกฎหมายออกกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือกระทำการอื่นใด ทั้งมิใช่กรณีที่จำเลยละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรแต่อย่างใด คดีนี้จึงไม่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครอง แต่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลยุติธรรม

สรุป เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับอายุความในการฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมหรือระยะเวลาในการฟ้องคดีปกครอง ในการฟ้องคดีเพื่อเรียกคืนเงินจากข้าราชการที่ได้รับไปโดยไม่มีสิทธิหรือเกินสิทธิที่จะได้รับ ไม่ว่าจะเป็เงินเดือน ค่าจ้าง เงินบำเหน็จบำนาญ ค่าตอบแทน หรือเงินอื่นใด หรือเงินสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลต่างๆ เช่น ค่าเช่าบ้าน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ทางราชการควรระงับฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมไปก่อน โดยต้องคำนึงถึงอายุความในการฟ้องคดีลักษณะลามิควรได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๐๖ ซึ่งจะต้องฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่เวลาที่รู้ว่าตนมีสิทธิเรียกคืนหรือภายใน ๑๐ ปี นับแต่เวลาที่สิทธินั้นได้มีขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๔๑๙ นอกจากนี้ยังจะต้องคำนึงถึงระยะเวลาในการฟ้องคดีต่อศาลปกครองตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งจะฟ้องคดีภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่มีเหตุแห่งการฟ้องคดี อีกด้วย เพื่อว่าเมื่อฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมแล้วศาลเห็นเองหรือคู่ความฝ่ายที่ถูกฟ้องเห็นว่าคดีที่ฟ้องนั้นอยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครองและสุดท้ายจะต้องมีการโอนคดีไปให้ศาลปกครองพิจารณาคดีต่อไป

หนังสือเกี่ยวกับหลักเกณฑ์
การขอผ่อนชำระหนี้
การทำหนังสือรับสภาพหนี้
แบบสัญญาขอผ่อนชำระหนี้
แบบสัญญาค้ำประกันตามกฎหมาย
ค้ำประกันฉบับใหม่

ลงชื่อ นาย ก. ก. ก.
วันที่ 1 พ.ย. 2546

1.30

ที่ กค 0406.3/ 332

กรมบัญชีกลาง
ถนนพระราม 6 กทม.10400

3 พฤศจิกายน 2546

กฏกระทรวงที่ 3042
10 พ.ย. 2546

เรื่อง ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้
กรณีเจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เรียน *ผู้บัญชาการทหารเรือ*

สิ่งที่ส่งมาด้วย ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้
กรณีเจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

ด้วยปัจจุบันการพิจารณากรณีเจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ซึ่งไม่สามารถชำระเงินดังกล่าวคืนแก่ทางราชการได้ในคราวเดียวและขอผ่อนชำระยังไม่มีหลักเกณฑ์กำหนดแนวทางการปฏิบัติเป็นการทั่วไป โดยส่วนราชการจะต้องขอความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังเป็นรายกรณี ดังนั้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีหลักเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องการผ่อนผันให้เจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ผ่อนชำระเงินในอัตราที่เป็นธรรมและเป็นแนวทางเดียวกัน กระทรวงการคลังจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ กรณีเจ้าหนี้ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ตามประกาศที่ส่งมาพร้อมนี้ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 120 ตอนที่เศษ 113 ง วันที่ 30 กันยายน 2546

จึงเรียนมาเพื่อทราบและโปรดแจ้งให้เจ้าหนี้ที่อยู่ในสังกัดติดต่อปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

นาย อ. อ. อ. อ.
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง
กลุ่มตรวจสอบวินิจฉัยงานละเมิดและแพ่ง 1
โทร. 0-2271-3135

ประกาศกระทรวงการคลัง

เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้

กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิ

หรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีหลักเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องการผ่อนผันให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ผ่อนชำระเงินในอัตราที่เป็นธรรมและเป็นแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ กระทรวงการคลังจึงกำหนดหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า กระทรวง ทบวง กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นซึ่งมีฐานะเป็นกรมและราชการส่วนภูมิภาค แต่ไม่รวมถึงราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

“วงเงินที่ผ่อนชำระ” หมายความว่า จำนวนเงินที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือโดยไม่มีสิทธิ

“พ้นจากราชการ” หมายความว่า การออกจากราชการทุกกรณี รวมถึงการเกษียณอายุด้วย

“ผู้ขอผ่อนชำระ” หมายความว่า เจ้าหน้าที่หรือทายาทผู้ได้รับเงินเกินสิทธิ หรือโดยไม่มีสิทธิ หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒ การอนุมัติให้ผ่อนชำระตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ต้องมิใช่กรณีที่เกิดจากการกระทำโดยไม่สุจริตของผู้ขอผ่อนชำระ ต้องเป็นกรณีที่ขอผ่อนชำระเต็มจำนวนที่ต้องชดใช้คืนและต้องมิใช่การขอผ่อนชำระในชั้นศาล

ข้อ ๓ เมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทผู้ได้รับเงินเกินสิทธิหรือโดยไม่มีสิทธิเสนอขอผ่อนชำระ ให้หน่วยงานของรัฐปฏิบัติดังต่อไปนี้

๓.๑ ตรวจสอบสถานภาพปัจจุบัน ณ วันเสนอขอผ่อนชำระเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่ายและทรัพย์สินทั้งของผู้เสนอขอผ่อนชำระและคู่สมรส โดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรจากบุคคลดังกล่าวหรือหน่วยงานเจ้าของข้อมูล แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณา

๓.๒ ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนผันและกำหนดจำนวนเงินที่ต้องจ่ายงวดแรกอัตราร้อยละ ๒๐ ของวงเงินที่ได้รับเกินสิทธิหรือโดยไม่มีสิทธิ ในโอกาสแรกก่อน ส่วนที่เหลือให้ผ่อนชำระเป็นรายเดือน ภายใต้งบเงื่อนไขดังนี้

(๑) กรณีวงเงินไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระในอัตราเดือนละไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินเดือนหรือรายได้ ภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๑ ปี

(๒) กรณีวงเงินเกินกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท แต่ไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระในอัตราเดือนละไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินเดือนหรือรายได้ ภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๕ ปี

(๓) กรณีวงเงินเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระ ในอัตราเดือนละไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินเดือนหรือรายได้ ภายในกำหนดเวลา ไม่เกิน ๑๐ ปี

ข้อ ๔ ให้คิดดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับตั้งแต่วันถัดจากวันครบกำหนดที่หน่วยงานของรัฐเรียกให้คืนเงินจนกว่าจะชำระเสร็จ โดยให้ถือจำนวนเงินที่ผ่อนชำระในแต่ละเดือนเป็นการชำระดอกเบี้ยรายเดือนที่เกิดขึ้นก่อน ส่วนที่เหลือให้ถือเป็นการผ่อนชำระเงินต้นที่ค้างอยู่

เว้นแต่การผ่อนชำระเงินทั้งจำนวนให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลา ๖ เดือน ทางราชการผ่อนผันไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระ ซึ่งหากได้มีการคิดดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระไปแล้วให้หน่วยงานของรัฐคำนวณดอกเบี้ยคืนให้โดยหักจากเงินต้นที่ต้องชำระในงวดสุดท้าย

ข้อ ๕ ให้ผู้ขอผ่อนชำระจัดหาบุคคล นิติบุคคลหรือทรัพย์สินค้ำประกัน การผ่อนชำระด้วย

ข้อ ๖ เมื่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐหรือกระทรวงการคลังอนุมัติให้ผ่อนชำระแล้ว ให้ผู้ขอผ่อนชำระทำหนังสือรับสภาพหนี้ สัญญาผ่อนชำระและสัญญา ค้ำประกันตามแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดท้ายประกาศนี้ แล้วจัดส่งสำเนาให้ กระทรวงการคลัง ๑ ชุด เมื่อได้รับชำระเงินในเดือนใดและนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน หรือนำส่งเข้าบัญชีอื่นตามหลักการบัญชีแล้ว ให้แจ้งเลขที่ใบนำส่ง เลขที่คลังรับ วัน เดือน ปี และจำนวนเงินไปให้กรมบัญชีกลางทราบโดยตรง หากบุคคลดังกล่าว ผิดนัดเดือนใดเดือนหนึ่งหรือบิดพลิ้วหรือประวิงเวลาชำระหนี้ ให้ดำเนินการตาม กฎหมายต่อไป

ข้อ ๗ หากเจ้าหน้าที่พ้นจากราชการระหว่างการผ่อนชำระ ข้อตกลงเรื่อง การผ่อนชำระเป็นอันยุติ ให้หน่วยงานของรัฐเรียกให้ชดใช้เงินที่ค้างชำระอยู่ทั้งหมด ทันที

ข้อ ๘ หน่วยงานของรัฐแห่งใดไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้ได้ให้ขอ ทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

ข้อ ๙ บรรดาคำสั่งหรือหลักเกณฑ์ใดซึ่งกำหนดไว้แล้วในประกาศนี้ หรือ ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๑๐ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับสำหรับคำเสนอขอผ่อนชำระที่หน่วยงานของรัฐ ได้รับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๔๖ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๖

สมหมาย ภาษี

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

หนังสือรับสภาพหนี้
กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เลขที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
อาชีพ.....ตำแหน่ง.....สังกัด.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ขอทำหนังสือฉบับนี้ให้ไว้แก่
.....ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่.....ถนน.....
ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า ข้าพเจ้าตกลงยินยอมคืนเงินที่ได้รับเกินสิทธิ/โดยไม่มีสิทธิ กรณี
..... เป็นเงินรวมทั้งสิ้น
.....บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ย
ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี /งดดอกเบี้ยกรณีได้รับยกเว้น โดยชำระงวดแรกจำนวน.....บาท
(.....) ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ส่วนที่เหลือขอผ่อนชำระเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา... ปี..... เดือน ตามสัญญา
ผ่อนชำระหนี้ เลขที่...../.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

หนังสือนี้ทำขึ้น.....ฉบับ ข้าพเจ้าได้อ่านและมีความเข้าใจในหนังสือรับสภาพหนี้
ฉบับนี้ด้วยดีโดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัญญา

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....พยาน

(.....)

สัญญาผ่อนชำระหนี้
กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เลขที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี อาชีพ.....
ตำแหน่ง.....สังกัด.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ขอทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ให้ไว้แก่
.....โดย.....เป็นผู้แทน ดั่งมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1 ข้าพเจ้ายินยอมคืนเงินที่ได้รับเกินสิทธิ/โดยไม่มีสิทธิ จำนวน.....
.....บาท (.....) พร้อมดอกเบี้ยในอัตรา
ร้อยละ 7.5 ต่อปี / งวดดอกเบี้ยกรณีได้รับยกเว้น ตามสัญญาฉบับนี้เลขที่...../.....
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....โดยจะชำระงวดแรกจำนวน.....บาท
(.....) ภายในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
และส่วนที่เหลือจำนวน.....บาท (.....)
ขอผ่อนชำระเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา.....ปี.....เดือน ตามตารางรายละเอียด
การผ่อนชำระหนี้แนบท้ายสัญญานี้

ข้อ 2 จำนวนเงินที่เหลือตามข้อ 1 ข้าพเจ้าขอผ่อนชำระเป็นรายเดือน ในอัตรา
เดือนละ.....บาท (.....)
จนกว่าจะครบจำนวนที่ประสงค์ใช้และขอรับรองว่าจะไม่เรียกร้องเพื่อระงับหรืองดเว้นการชำระหนี้รายนี้
เป็นอันขาด ทั้งนี้ จะเริ่มผ่อนชำระตั้งแต่เดือน.....พ.ศ..... เป็นต้นไป

ข้อ 3 การชำระเงิน

3.1 กรณีเป็นเจ้าของหนี้

- ข้าพเจ้าจะนำเงินงวดแรกมาชำระและยินยอมให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินเดือน
หักเงินเดือนของข้าพเจ้า ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือนทุก ๆ เดือนจนกว่าจะครบ

3.2 กรณีเป็นทายาทหรือผู้เกี่ยวข้อง

- ข้าพเจ้ายินยอมจะนำเงินมาชำระ ณ.....เป็นการชำระ
งวดแรกและงวดต่อไปเป็นรายเดือน ทุก ๆ เดือนจนกว่าจะครบ

/ข้อ 4...

ข้อ 4 หากต้องเสียค่าธรรมเนียมในการส่งเงิน ข้าพเจ้ายินยอมออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

ข้อ 5 หากข้าพเจ้าพ้นจากราชการระหว่างการผ่อนชำระ ข้อตกลงเรื่องการผ่อนชำระ เป็นอันยุติ ข้าพเจ้ายินยอมชดใช้เงินที่ค้างชำระอยู่ทั้งหมดทันที

ข้อ 6 หากข้าพเจ้าผิดนัดชำระเดือนใดเดือนหนึ่ง หรือผิดสัญญาด้วยประการใด ก็ตาม ข้อตกลงเรื่องการผ่อนผันให้ดอกเบี้ยยกรณีได้รับยกเว้นเป็นอันยกเลิกตั้งแต่วันที่ ข้าพเจ้ายินยอม ให้ทางราชการดำเนินคดีตามกฎหมายกับข้าพเจ้าได้ทันที

สัญญาผ่อนชำระหนี้ทำขึ้น.....ฉบับ ข้อความตรงกัน ข้าพเจ้าได้อ่าน และมีความเข้าใจข้อความในสัญญาฉบับนี้โดยตลอดแล้วเห็นว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อไว้เป็น หลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้สัญญา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้รับสัญญา
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

หมายเหตุ

ผู้รับสัญญา คือ ผู้รับมอบอำนาจจากส่วนราชการซึ่งเป็นนิติบุคคล

สัญญาค้ำประกัน

เลขที่...../.....

เขียนที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้า.....(1).....อายุ.....ปี อาชีพ.....

ตำแหน่ง.....สังกัด.....

สถานภาพ โสด สมรส คู่สมรสตาย/หย่าร้าง

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....คู่สมรสชื่อ.....

ขอทำสัญญาค้ำประกันให้ไว้แก่.....ดั่งมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ 1 ตามที่.....(2).....ได้ทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ไว้ต่อ

.....(3).....ตามสัญญาผ่อนชำระหนี้เลขที่...../.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....นั้น ข้าพเจ้าได้ทราบและเข้าใจข้อความในสัญญาดังกล่าว

โดยตลอดแล้ว จึงขอทำสัญญาค้ำประกันไว้ต่อ.....(3).....ว่า

ถ้า.....(2).....กระทำผิดสัญญาดังกล่าวไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใดด้วย

ประการใด ๆ ข้าพเจ้ายินยอมชำระหนี้ตามข้อผูกพันที่ระบุไว้ในสัญญาดังกล่าวนั้นทุกประการให้แก่

.....(3).....ทันที โดย.....(3).....

มีจำต้องเรียกร้องให้.....(2).....ชำระหนี้ก่อนและข้าพเจ้าจะรับผิดชอบ

สัญญานี้ตลอดไปจนกว่าจะมีการชำระหนี้ครบเต็มจำนวน

ข้อ 2 ไม่ว่าในกรณีใด ๆ ที่.....(3).....ผ่อนเวลา

หรือผ่อนจำนวนเงินในการชำระหนี้ตามสัญญาดังกล่าวให้แก่.....(2).....

โดยจะได้แจ้งหรือมิได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบก็ตาม ให้ถือว่าข้าพเจ้าได้ตกลงยินยอมในการผ่อนเวลาหรือ

ผ่อนจำนวนเงินในการชำระหนี้ด้วยทุกครั้ง ข้าพเจ้ายอมมิให้อาการผ่อนเวลาหรือผ่อนจำนวนเงิน

ในการชำระหนี้ดังกล่าวเป็นเหตุปลดเปลื้องความรับผิดชอบของข้าพเจ้าและข้าพเจ้าจะรับผิดชอบในฐานะ

ผู้ค้ำประกันตามสัญญานี้ตลอดไปจนกว่าจะมีการชำระหนี้ครบเต็มจำนวน

ข้อ 3 ข้าพเจ้าขอแสดงหลักทรัพย์ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของข้าพเจ้าและปลอดจากภาระ

ผูกพันใด ๆ อันจะทำให้ทรัพย์สินนั้นเสื่อมค่า เพื่อเป็นหลักฐานในการค้ำประกันไว้ต่อ.....(3).....

.....ดั่งนี้

ที่.....

ที่ดิน

1) โฉนดเลขที่.....หน้าสำรวจ.....ระวาง.....
 เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา อยู่ที่ตำบล/แขวง.....
 อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ราคาประมาณ.....บาท
 (.....)

2) โฉนดเลขที่.....หน้าสำรวจ.....ระวาง.....
 เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....วา อยู่ที่ตำบล/แขวง.....
 อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....ราคาประมาณ.....บาท
 (.....)

หลักทรัพย์อื่น

1).....
 ราคาประมาณ.....บาท (.....)

2).....
 ราคาประมาณ.....บาท (.....)

ข้อ 4 ข้าพเจ้าจะไม่จำหน่าย จ่าย โอน ก่อหนี้สินหรือภาระผูกพันใด ๆ ในทรัพย์สิน
 ของข้าพเจ้าตามที่ได้ระบุไว้ในข้อ 3 ตลอดระยะเวลาที่สัญญาค้ำประกันฉบับนี้ยังคงมีผลใช้บังคับอยู่
 เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจาก.....(3).....

ข้อ 5 ข้าพเจ้าจะไม่เพิกถอนการค้ำประกันในระหว่างที่.....(2).....
ต้องรับผิดชอบอยู่ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาผ่อนชำระหนี้

สัญญาค้ำประกันนี้ทำขึ้น.....ฉบับ ข้อความตรงกัน ข้าพเจ้าได้อ่านและมีความเข้าใจ
 ข้อความในสัญญาฉบับนี้โดยตลอดแล้วเห็นว่าถูกต้อง จึงลงลายมือชื่อให้ไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน
 (.....)

ลงชื่อ.....พยาน
 (.....)

ลงชื่อ.....พยาน
 (.....)

/ความยินยอม...

ความยินยอมของคู่สมรส

ข้าพเจ้า.....คู่สมรสของ.....
.....ผู้ค้าประกัน ได้ทราบข้อความในสัญญาค้าประกันแล้ว ยินยอมให้
.....ทำสัญญาค้าประกันฉบับนี้ได้

ลงชื่อ.....คู่สมรสผู้ยินยอม
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

ลงชื่อ..... พยาน
(.....)

หมายเหตุ

- (1) ชื่อผู้ทำสัญญาค้าประกัน
- (2) ชื่อผู้ทำสัญญาผ่อนชำระหนี้
- (3) ชื่อส่วนราชการซึ่งเป็นนิติบุคคลผู้รับสัญญา

ที่ สธ ๐๒๐๑.๐๔๒.๗/๑๙๖๒

กระทรวงสาธารณสุข
ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจลงนามในสัญญาผ่อนชำระหนี้ กรณีได้รับเงินเกินสิทธิ หรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งกระทรวงสาธารณสุขที่ ๖๔๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๐

ด้วยกระทรวงสาธารณสุขได้มีคำสั่งมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจลงนามในสัญญาผ่อนชำระหนี้ กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว และเป็นประโยชน์กับราชการ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดแจ้งผู้ที่เกี่ยวข้องทราบต่อไปด้วย จะเป็นพระคุณ

ขอแสดงความนับถือ

(นายโสภณ เมฆธน)

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

สำนักบริหารกลาง กลุ่มกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๕๕๐ ๑๔๓๕

โทรสาร ๐ ๒๕๕๐ ๑๔๓๔

E-mail : legal@health.moph.go.th

คำสั่งกระทรวงสาธารณสุข
ที่ ๒๕๖/๒๕๖๐

เรื่อง มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ลงนามในสัญญาขอผ่อนชำระหนี้ กรณีได้รับเงินเกินสิทธิ
หรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

เพื่อให้การปฏิบัติงานเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับเงินเกินสิทธิ
หรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ เป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว และเป็นประโยชน์กับราชการ

ฉะนั้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ และมาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติ
ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติมประกอบกับประกาศกระทรวงการคลัง
เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิ
หรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ปลัดกระทรวงสาธารณสุขจึงมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจลงนาม
ในสัญญาขอผ่อนชำระหนี้ กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายโสภณ ชมชน)
ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว.๗๑

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๒ กทม. ๑๐๔๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการผ่อนชำระหนี้ กรณีผู้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานูเกินสิทธิ เนื่องจากการมีสถานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของส่วนราชการ

เรียน ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้อำนวยการ

อ้างถึง พระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานู พ.ศ. ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบหนังสือรับสภาพหนี้และสัญญาผ่อนชำระหนี้

ด้วยตามพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานู พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕ บัญญัติว่า “ผู้ได้รับหรือมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัดหรือบ้านานู ไม่มีสิทธิได้รับ ช.ค.บ. ตามมาตรา ๓ หรือมาตรา ๔ ถ้าเข้ารับราชการ หรือกลับเข้ารับราชการ หรือเข้าทำงาน หรือกลับเข้าทำงาน สังกัดราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น” ต่อมากรมบัญชีกลางได้ตรวจสอบฐานข้อมูลการเบิกจ่าย ในระบบบำเหน็จบ้านานูแล้วพบว่า มีผู้รับบ้านานูพิเศษเพราะเหตุทุพพลภาพ หรือในสถานะทายาท หรือผู้อุปการะ หรือผู้อยู่ในอุปการะ มีสถานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของส่วนราชการ ซึ่งไม่มีสิทธิ ได้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานู (ช.ค.บ.) ได้รับเงิน ช.ค.บ. ไปเกินไม่มีสิทธิ จึงได้ส่งจดเบิกเงิน ช.ค.บ. กรณีดังกล่าวแล้วตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๔ เป็นต้นมา พร้อมทั้งขอให้ส่วนราชการเจ้าสังกัดแจ้งให้ผู้รับเงินเกินสิทธิคืนเงินตามจำนวนที่ได้รับเกินไปให้แก่ทางราชการแล้ว

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วขอเรียนว่า การรับเงิน ช.ค.บ.เกินสิทธิกรณีดังกล่าวสาเหตุมิได้ เกิดจากผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานูโดยตรง แต่การเบิกจ่ายคลาดเคลื่อนเนื่องมาจากส่วนราชการไม่สามารถตรวจสอบ ข้อมูลการกลับเข้ารับราชการหรือ เข้าทำงานในส่วนราชการของผู้รับเงิน ช.ค.บ. ซึ่งมีผลทำให้บุคคลนั้นไม่มี สิทธิได้รับเงิน ช.ค.บ. ในกรณีดังกล่าวอีกต่อไป ดังนั้น เพื่อเป็นการผ่อนผันให้ผู้รับเงิน ช.ค.บ.เกินสิทธิในกรณีนี้ ซึ่งมีเจตนาที่จะชำระเงินคืนให้แก่ทางราชการเต็มจำนวน แต่ติดขัดภาระด้านค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ ไม่สามารถชำระเงินทั้งหมดคืนได้ในคราวเดียว จึงเห็นสมควรกำหนดแนวทางปฏิบัติในการผ่อนชำระหนี้ กรณีผู้รับเบี้ยหวัดบ้านานูได้รับเงิน ช.ค.บ.เกินสิทธิ เนื่องจากการเข้ารับราชการหรือกลับเข้ารับราชการ เข้าทำงานหรือกลับเข้าทำงาน ในส่วนราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น ภายใต้งบประมาณ ดังนี้

๑. ให้ผ่อนชำระเงิน ช.ค.บ. ที่ได้รับเกินสิทธิคืนแก่ทางราชการ ในอัตราไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยหวัด บ้านานู และหรือบ้านานูพิเศษ แล้วแต่กรณีที่ได้รับอยู่ใน ปัจจุบัน โดยให้หักจากเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยหวัด บ้านานู และหรือบ้านานูพิเศษ ที่ได้รับในแต่ละเดือน ตามวงเงินและระยะเวลาดังนี้

(๑) วงเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๕ ปี

(๒) วงเงินเกินกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี

๗๒....

๒. สำหรับดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระ เนื่องจากการรับเงิน ช.ค.บ. เกินสิทธิกรณีนี้ มิได้เกิดจากผู้รับเงินเกินสิทธิดังกล่าวโดยตรง แต่เกิดจากการเบิกจ่ายคลาดเคลื่อน จึงให้งดดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระสำหรับผู้ยินยอมผ่อนชำระตามเงื่อนไขที่กำหนด

๓. กรณีผู้ที่ได้รับเงิน ช.ค.บ. เกินสิทธิซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างรับราชการหรือทำงานในราชการ ส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น พ้นจากราชการและมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญหรือเงินอื่นใดจากทางราชการ ต้องยินยอมให้ทางราชการหักเงินดังกล่าวชดใช้หนี้ตามสัญญาที่เหลืออยู่ให้ครบถ้วน

๔. กรณีผู้รับเงิน ช.ค.บ. เกินสิทธิเสียชีวิตลงระหว่างการผ่อนชำระ ให้ส่วนราชการทำความตกลงกับทายาทซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จตกทอดของผู้ตาย ยินยอมให้ทางราชการหักเงินบำเหน็จตกทอดชดใช้หนี้ตามสัญญาที่เหลืออยู่ให้ครบถ้วน

ทั้งนี้ ให้จัดทำหนังสือรับสภาพหนี้และสัญญาผ่อนชำระหนี้ตามแบบที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภา ปิยะจิตติ)
รองปลัดกระทรวงการคลัง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง
สำนักความรับผิดชอบทางแพ่ง
กลุ่มงานพัฒนาและบริหารงานละเมิดและแพ่ง
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๕๒

หนังสือรับสภาพหนี้

กรณีผู้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) เกินสิทธิ
เนื่องจากการมีสถานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของส่วนราชการ

เลขที่...../.....

ทำที่.....

วันที่.....

โดยหนังสือฉบับนี้ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี
อาชีพ.....ตำแหน่ง.....สังกัด.....
อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ขอทำหนังสือฉบับนี้ไว้ให้แก่.....
ตั้งอยู่เลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่า ข้าพเจ้าตกลงยินยอมคืนเงิน ช.ค.บ. ที่ได้รับไปเกินสิทธิ
เป็นเงินรวมทั้งสิ้น.....บาท (.....)
โดยข้าพเจ้าตกลงที่จะทำการชำระหนี้ดังกล่าวโดยมีกำหนดเวลาในการชำระหนี้ดังนี้
งวดที่หนึ่ง ชำระเป็นเงินจำนวน.....บาท (.....)
ภายในวันที่.....

ส่วนที่เหลือผ่อนชำระเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา.....ปี.....เดือน
ตามสัญญาผ่อนชำระหนี้ เลขที่...../.....

หนังสือรับสภาพหนี้นี้ทำขึ้นฉบับ ข้าพเจ้าได้อ่านและมีความเข้าใจในหนังสือ
รับสภาพหนี้ฉบับนี้ด้วยดีโดยตลอดแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของข้าพเจ้า จึงได้ลงลายมือชื่อไว้
เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้รับสภาพหนี้
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

สัญญาผ่อนชำระหนี้

กรณีผู้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ (ช.ค.บ.) เกินสิทธิ
เนื่องจากการมีสถานะเป็นข้าราชการหรือลูกจ้างประจำของส่วนราชการ

เลขที่...../.....

ทำที่.....

วันที่.....

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี

อาชีพ.....ตำแหน่ง.....สังกัด.....

อยู่บ้านเลขที่.....หมู่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

ขอทำสัญญาผ่อนชำระหนี้ฉบับนี้ไว้ให้แก่.....

โดย.....เป็นผู้แทน

ดั่งมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้าพเจ้าตกลงยินยอมคืนเงิน ช.ค.บ. ที่ได้รับไปเกินสิทธิ เป็นเงินรวมทั้งสิ้น
.....บาท (.....) ตามหนังสือรับสภาพหนี้เลขที่...../.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... โดยจะชำระงวดที่หนึ่ง เป็นเงินจำนวน

.....บาท (.....) ภายในวันที่.....

ส่วนที่เหลือจำนวน.....บาท (.....)

ขอผ่อนชำระเป็นรายเดือนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลา.....ปี.....เดือน ตามตารางรายละเอียด

การผ่อนชำระหนี้แนบท้ายสัญญานี้

ข้อ ๒ จำนวนเงินที่เหลือตามข้อ ๑ ข้าพเจ้าขอผ่อนชำระเป็นรายเดือน ในอัตราเดือนละ

.....บาท (.....) จนกว่าจะครบจำนวนที่ต้องชดใช้

และขอรับรองว่าจะไม่เรียกร้องเพื่อระงับหรืองดเว้นการชำระหนี้รายนี้เป็นอันขาด ทั้งนี้ จะเริ่มผ่อนชำระ

ตั้งแต่วันที่.....พ.ศ..... เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ข้าพเจ้ายินยอมให้เจ้าหน้าที่ผู้จ่ายเงินหักเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ยหวัด บำนาญ และหรือ

บำนาญพิเศษ ของข้าพเจ้า ณ ที่จ่ายเป็นรายเดือน ทุก ๆ เดือนจนกว่าจะครบ

/ข้อ ๔...

ข้อ ๔ กรณีข้าพเจ้าอยู่ระหว่างรับราชการหรือทำงานในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น พ้นจากราชการและมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญหรือเงินอื่นใดจากทางราชการ ข้าพเจ้ายินยอมให้ทางราชการหักเงินดังกล่าวชดใช้หนี้ตามสัญญาที่เหลืออยู่ให้ครบถ้วน

ข้อ ๕ หากต้องเสียค่าธรรมเนียมในการส่งเงิน ข้าพเจ้ายินยอมออกค่าใช้จ่ายเองทั้งสิ้น

สัญญาผ่อนชำระหนี้ทำขึ้นฉบับ ข้อความตรงกัน ข้าพเจ้าได้อ่านและมีความเข้าใจ *
ในสัญญาผ่อนชำระหนี้ฉบับนี้ด้วยดีโดยตลอดแล้วเห็นว่าถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของข้าพเจ้า
จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐานต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ..... ผู้ให้สัญญา
(.....)

ลงชื่อ..... ผู้รับสัญญา*

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

*หมายเหตุ ผู้รับสัญญา คือ ผู้รับมอบอำนาจจากส่วนราชการซึ่งเป็นนิติบุคคล

ที่ กค ๐๔๑๕.๑/ว ๙

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๒ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการผ่อนชำระหนี้กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินตามกฎหมายว่าด้วย
บำเหน็จบำนาญข้าราชการเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิ

เรียน อธิบดีกรมบัญชีกลาง

- อ้างถึง ๑. หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๓/ว ๓๓๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
๒. หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๘๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ กระทรวงการคลังได้กำหนดแนวทางในการผ่อนชำระเงินตามประกาศ
กระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทได้รับ
เงินเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิ แจ้งตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๓/ว ๓๓๒ ลงวันที่
๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ซึ่งกำหนดให้ผู้ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิสามารถขอผ่อนชำระได้ตาม
หลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดพร้อมดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี และตามหนังสือ
ที่อ้างถึง ๒ กระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์กรณีผู้ได้รับเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดรับเบี้ยหวัด
บำนาญไปเกินสิทธิสามารถผ่อนชำระได้ตามหลักเกณฑ์ที่ทางราชการกำหนดโดยได้รับยกเว้นดอกเบี้ยระหว่าง
การผ่อนชำระ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังขอเรียนว่า มีส่วนราชการหลายแห่งขอให้พิจารณากรณีกรมบัญชีกลาง
ได้ตรวจสอบฐานข้อมูลการเบิกจ่ายในระบบบำเหน็จบำนาญแล้วพบว่า มีผู้ที่มีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำนาญ
บำเหน็จดำรงชีพ เงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ ได้รับเงินดังกล่าวไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิ
และแจ้งให้ส่วนราชการเรียกชดใช้เงินจำนวนดังกล่าวคืน ต่อมาบุคคลดังกล่าวได้ขอผ่อนผันการชำระเงิน
ที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิโดยการขอผ่อนชำระ ซึ่งในกรณีการขอผ่อนชำระเงินเบี้ยหวัด
บำนาญ บำเหน็จดำรงชีพ ที่รับไปเกินสิทธิ จะต้องปฏิบัติตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๓/ว ๓๓๒
ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ ส่วนการขอผ่อนชำระเงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญที่รับไปเกินสิทธิ
จะต้องปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๘๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕
ซึ่งหลักเกณฑ์การขอผ่อนชำระเงินตามหนังสือเวียนทั้งสองฉบับมีความแตกต่างกัน

โดยที่การได้รับเงินตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ เช่น พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการ พ.ศ. ๒๔๙๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาการจ่ายเงินเดือน เงินปี บำเหน็จบำนาญ
และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือพระราชกฤษฎีกาเงินช่วยค่าครองชีพ
ผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ พ.ศ. ๒๕๒๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิดังกล่าวมีสาเหตุ
เดียวกันคือ มิได้เกิดจากผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ บำเหน็จดำรงชีพ เงินช่วยค่าครองชีพผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญ โดยตรง
แต่การเบิกจ่ายคลาดเคลื่อนเนื่องจากฐานข้อมูลที่ใช้ในการจ่ายเงินดังกล่าวในเบื้องต้นไม่ปรากฏข้อมูลที่เป็น
เหตุให้งดการเบิกจ่าย ประกอบกับผู้ได้รับเงินเกินสิทธิดังกล่าวทั้งเจ้าหน้าที่ ทายาท หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง
มีเจตนาดีที่ชำระเงินให้แก่ทางราชการ แต่ไม่สามารถชำระได้ทั้งหมดในคราวเดียวเนื่องจากมีภาระค่าใช้จ่ายอื่นๆ
เป็นจำนวนมาก ดังนั้น เพื่อประโยชน์ของทางราชการที่จะได้รับชำระต้นเงินโดยครบถ้วน ตลอดจนไม่ต้อง

กระทรวงการคลัง
.....
กรมบัญชีกลาง

เสียเวลา ...

เสียเวลาและค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี รวมทั้งเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของผู้ได้รับเงินเกินสิทธิดังกล่าว จึงกำหนดให้ผู้ได้รับเงินทุกประเภทตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิ ทั้งเจ้าหน้าที่ ทายาท หรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง สามารถผ่อนชำระได้ภายใต้เงื่อนไขดังนี้

๑. ให้ส่วนราชการพิจารณาว่าสมควรให้ผู้ที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญผ่อนชำระหรือไม่ หากเห็นควรให้ผ่อนชำระ ให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังนี้

๑.๑ ให้ตรวจสอบสถานภาพปัจจุบัน ณ วันเสนอขอผ่อนชำระเกี่ยวกับรายได้ ค่าใช้จ่าย และทรัพย์สินทั้งของผู้ที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญที่เสนอขอผ่อนชำระและคู่สมรส โดยมีหลักฐานเป็นลายลักษณ์อักษรจากบุคคลดังกล่าวหรือหน่วยงานเจ้าของข้อมูล แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณา

๑.๒ ในกรณีที่มีการฟ้องร้องดำเนินคดีในศาล ให้ผู้รับเงินทุกประเภทที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ยอมรับว่าเป็นหนี้ตามคำฟ้องประกอบด้วย ต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ

๑.๓ ให้ผ่อนชำระเงินทุกประเภทที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ในอัตราเดือนละไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของเงินเดือน รายได้ ค่าจ้าง บำเหน็จ บำนาญ หรือบำนาญพิเศษ แล้วแต่กรณีที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน ตามวงเงินและระยะเวลาดังนี้

(๑) วงเงินไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๕ ปี

(๒) วงเงินเกินกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนชำระภายในกำหนดเวลาไม่เกิน ๑๐ ปี

(๓) ให้ยกเว้นดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระสำหรับผู้ยินยอมผ่อนชำระตามเงื่อนไขที่กำหนด

(๔) หากผู้ที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ

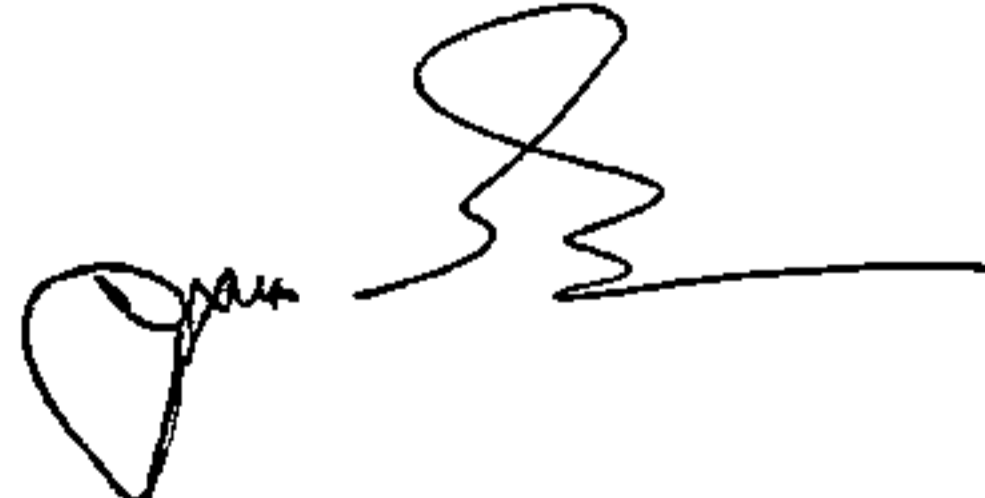
บำนาญอยู่ระหว่างการรับราชการและต่อมาพ้นจากราชการและมีสิทธิได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ หรือเงินอื่นใดจากทางราชการ ต้องยินยอมให้ทางราชการหักเงินดังกล่าวชดใช้หนี้ตามสัญญาที่เหลืออยู่ให้ครบถ้วน และหากเสียชีวิตลงในระหว่างการผ่อนชำระ ให้ทำความตกลงกับทายาทซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับเงินบำเหน็จตกทอดของผู้ที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิยินยอมให้ทางราชการหักเงินบำเหน็จตกทอดชดใช้หนี้ตามสัญญาที่เหลืออยู่ให้ครบถ้วน

๑.๔ ให้จัดทำหนังสือรับสภาพหนี้และสัญญาผ่อนชำระหนี้ตามแบบที่แนบท้ายหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๑๐.๒/ว ๘๑ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ โดยอนุโลม เมื่อได้รับชำระและส่งเข้าบัญชีที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ส่งเอกสารหลักฐานให้กรมบัญชีกลางทราบด้วย หากผู้ที่ได้รับไปเกินสิทธิหรือได้รับไปโดยไม่มีสิทธิไม่รับข้อเสนอดังกล่าว หรือผิดนัดงดงวดใดงวดหนึ่ง หรือผิดสัญญาข้อใดข้อหนึ่ง ให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด และให้ดำเนินการตามกฎหมายทันที

๒. ส่วนราชการแห่งใดไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์นี้ได้ ให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลัง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดถือเป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุมพล ริมสาคร)

รองปลัดกระทรวงการคลัง

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

กรมบัญชีกลาง

กองละเมิดและแพ่ง

กลุ่มงานบริหารและพัฒนาระบบงานละเมิดและแพ่ง

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๒๙

เรียน หัวหน้ากลุ่มงานสารบรรณ

เพื่อทราบก่อน.....

กอง/ศูนย์/สถาบัน/กลุ่ม/คลังเขต/คลังจังหวัด

กรสว
๒๓/๑/๖๑

๑/๖๑
๒๓/๑/๖๑

ผู้อำนวยการกองกลาง
เลขรับ... 18910
วันที่... 18/12/41
เวลา... 11.31

17595
18/12/41
0-15

กระทรวงมหาดไทย
เลขรับ... 68796
วันที่... 18 ธ.ค. 2561
เวลา... 15.08

ที่ กค ๐๔๑๕.๑/ว ๑๒๖

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เรื่อง สัญญาค้ำประกันสัญญาผ่อนชำระหนี้กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ
เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

ห้องรองปลัดกระทรวง
นท.พิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ
เลขรับ... 1018
วันที่... 18 ธ.ค. 2561
เวลา... 16.27

อ้างถึง หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว ๓๓๒ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัญญาค้ำประกันสัญญาผ่อนชำระหนี้กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ
จำนวน ๑ ฉบับ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมบัญชีกลางได้แจ้งเวียนประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์
การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ
ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๖ พร้อมแบบสัญญาผ่อนชำระหนี้และสัญญาค้ำประกัน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐ
มีหลักเกณฑ์การพิจารณาในเรื่องการผ่อนผันให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไป
โดยไม่มีสิทธิ ผ่อนชำระเงินในอัตราที่เป็นธรรมและเป็นแนวทางเดียวกัน ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการคลังขอเรียนว่า โดยที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ ซึ่งกำหนดให้มีการยกเลิกและเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
แพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ ๑๑ ว่าด้วยค้ำประกัน อันมีผลทำให้สัญญาค้ำประกันที่เกี่ยวข้องกับการผ่อนชำระ
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทดังกล่าวข้างต้นไม่สามารถใช้บังคับได้ และต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งมีผลทำให้ความรับผิดชอบของค้ำประกัน
ที่เป็นนิติบุคคลเปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น เพื่อให้สัญญาค้ำประกันดังกล่าวมีความถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น
กระทรวงการคลังจึงได้ส่งร่างแบบสัญญาค้ำประกันให้สำนักงานอัยการสูงสุดตรวจพิจารณา บัดนี้ สำนักงาน
อัยการสูงสุดได้ตรวจพิจารณาเรียบร้อยแล้ว จึงขอส่งแบบสัญญาดังกล่าวมาเพื่อใช้ในการจัดทำสัญญา
ค้ำประกันที่เกี่ยวข้องกับการผ่อนชำระของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดย
ไม่มีสิทธิต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
เพื่อโปรดทราบและพิจารณา
จะเป็นพระคุณ ๒ วัน ต.ร.ม.๒๖ ก.๐๖ ก.ม.

ขอแสดงความนับถือ

(นางอรชุดา บูรณปริชา)
ผู้อำนวยการกองกลาง
กรมบัญชีกลาง
กองละเมิดและแพ่ง
กลุ่มงานบริหารและพัฒนาระบบงานละเมิดและแพ่ง
โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๒๘

(นายนรินทร์ กัลยาณมิตร)
รองปลัดกระทรวงการคลัง
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านรายจ่ายและหนี้สิน

รองปลัดกระทรวงมหาดไทย
เพื่อโปรดทราบ และดำเนินการ

(นายพิศิษฐ์ ศรีประเสริฐ)
รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข
หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านสนับสนุนงานบริการสุขภาพ
ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงสาธารณสุข

18 ธ.ค. 2561

3360
กัญจน
ร.ล. ๑๕/๑๒

สัญญาค้ำประกัน

(สัญญาผ่อนชำระหนี้กรณีได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ)

เลขที่

เขียนที่

วันที่ เดือน พ.ศ.

ข้าพเจ้า (๑) อายุ ปี อาชีพ

ตำแหน่ง สังกัด

สถานภาพ โสด สมรส คู่สมรสตาย/หย่าร้าง

อยู่บ้านเลขที่ หมู่ ถนน ตำบล/แขวง

อำเภอ/เขต จังหวัด ผู้ถือบัตรประจำตัวประชาชนเลขที่

..... ตามสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนแนบท้ายสัญญานี้

ขอทำสัญญาค้ำประกันให้ไว้แก่.....(๒)..... ตั้งมีข้อความต่อไปนี้

ข้อ ๑ ตามที่(๓)..... ได้ทำสัญญาผ่อนชำระหนี้

ไว้ต่อ.....(๒)..... ตามสัญญาผ่อนชำระหนี้เลขที่

ลงวันที่ เดือน..... พ.ศ. ดังปรากฏตามเอกสารแนบท้ายสัญญา นั้น

ข้าพเจ้าได้ทราบและเข้าใจข้อความในสัญญาผ่อนชำระหนี้ดังกล่าวโดยตลอดแล้ว จึงขอทำสัญญาค้ำประกัน

ไว้ต่อ(๒)..... ว่าถ้า.....(๓).....

กระทำความผิดสัญญาผ่อนชำระหนี้ดังกล่าวไม่ว่าข้อหนึ่งข้อใดด้วยประการใดๆ และต้องชดใช้เงินให้แก่

.....(๒)..... ข้าพเจ้ายินยอมชำระหนี้ตามข้อผูกพันที่ระบุไว้ในสัญญา

ผ่อนชำระหนี้ดังกล่าวนี้ทุกประการให้แก่(๒)..... และข้าพเจ้า

จะรับผิดชอบตามสัญญานี้ตลอดไปจนกว่าจะมีการชำระหนี้พร้อมดอกเบี้ยและค่าเสียหายครบเต็มจำนวน ทั้งนี้

เว้นแต่หากเป็นกรณีตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๘๖ วรรคสอง วรรคสาม และ/หรือ วรรคสี่

ให้ถือปฏิบัติตามที่บทบัญญัติดังกล่าวกำหนดแล้วแต่กรณี

.....(๒)..... จะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนที่

หนังสือบอกกล่าวถึงการผิดนัดของ.....(๓)..... จะไปถึงผู้ค้ำประกัน

มิได้ แต่ไม่ตัดสิทธิผู้ค้ำประกันที่จะชำระหนี้เมื่อถึงกำหนดชำระ

ข้อ ๒ ไม่ว่ากรณีใดๆ ที่(๒)..... ผ่อนเวลา หรือ

ผ่อนจำนวนเงินในการชำระหนี้ตามสัญญาผ่อนชำระดังกล่าวให้แก่(๓).....

โดยได้แจ้งให้ข้าพเจ้าทราบและข้าพเจ้าได้ตกลงยินยอมในการผ่อนเวลาหรือผ่อนจำนวนเงินในการชำระหนี้

ให้ถือว่า ข้าพเจ้ายินยอมมิให้เอาการผ่อนเวลาหรือผ่อนจำนวนเงินในการชำระหนี้ดังกล่าว เป็นเหตุปลดเปลื้อง

ความรับผิดชอบของข้าพเจ้า และข้าพเจ้าจะรับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกันตามสัญญานี้ตลอดไปจนกว่าจะมีการชำระหนี้

พร้อมดอกเบี้ยและค่าเสียหาย (ถ้ามี) ครบเต็มจำนวน

ข้อ ๓ ข้าพเจ้าขอแสดงหลักทรัพย์ซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของข้าพเจ้า และปลอดจากภาระผูกพันใดๆ

อันทำให้ทรัพย์สินนั้นเสื่อมค่าเพื่อเป็นหลักประกันในการค้ำประกันไว้ต่อ.....

(๒)..... ดังนี้

ที่ดิน

(๑) โฉนดเลขที่ หน้าสำรวจ.....
ระวาง เนื้อที่ไร่งานวาอยู่ที่ตำบล/แขวง
อำเภอ/เขต จังหวัด ราคาประมาณ.....บาท
(.....)

(๒) โฉนดเลขที่ หน้าสำรวจ
ระวาง เนื้อที่ไร่งานวา อยู่ที่ตำบล/แขวง
อำเภอ/เขต จังหวัด ราคาประมาณ.....บาท
(.....)

หลักทรัพย์อื่น

๑)
ราคาประมาณบาท (.....)

๒)
ราคาประมาณบาท (.....)

ข้อ ๔ ข้าพเจ้าสัญญาว่าจะไม่จำหน่าย หรือโอน หรือก่อหนี้สิน หรือภาระผูกพันใดๆ
ในทรัพย์สินของข้าพเจ้าตามที่ระบุไว้ในข้อ ๓ ตลอดระยะเวลาที่สัญญาค้ำประกันฉบับนี้ยังคงมีผลผูกพัน
ข้าพเจ้าอยู่ เว้นแต่จะได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจาก.....(๒).....

ข้อ ๕ ข้าพเจ้าจะไม่เพิกถอนการค้ำประกันในระหว่างที่.....(๓).....
ต้องรับผิดชอบอยู่ตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในสัญญาผ่อนชำระหนี้

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อความในสัญญาฉบับนี้ดีแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญ
ต่อหน้าพยาน

ลงชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

ลงชื่อ.....พยาน
(.....)

- หมายเหตุ
- (๑) ชื่อผู้ทำสัญญาค้ำประกัน
 - (๒) ชื่อส่วนราชการซึ่งเป็นนิติบุคคลผู้รับสัญญา
 - (๓) ชื่อผู้ทำสัญญาผ่อนชำระหนี้

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry, no matter how small, should be recorded to ensure the integrity of the financial data. This includes not only sales and purchases but also expenses, income, and any other financial activities.

The second part of the document provides a detailed breakdown of the company's revenue. It lists the various products and services sold, along with the corresponding sales figures. This information is crucial for understanding the company's primary sources of income and for identifying areas of growth.

The third part of the document details the company's expenses. It categorizes these into fixed costs, such as rent and salaries, and variable costs, such as materials and utilities. This breakdown helps in analyzing the company's cost structure and in making informed decisions about cost management.

The fourth part of the document presents a summary of the company's overall financial performance. It includes key metrics such as net income, profit margins, and return on investment. These metrics provide a clear picture of the company's financial health and its ability to generate profit.

Finally, the document concludes with a series of recommendations for future financial planning. It suggests ways to optimize the company's operations, reduce costs, and increase revenue. These recommendations are based on the data presented in the report and are designed to help the company achieve its long-term financial goals.